

Προσκυνώντας τον σταυρό του Χριστού (Ιωάννης Καραβιδόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης, Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στο μέσον της περιόδου της Μ. Τεσσαρακοστής προβάλλει η Εκκλησία μας κατά την Γ΄ Κυριακή των νηστειών τον Σταυρό του Χριστού για να τον προσκυνήσουν οι πιστοί και να συνεχίσουν έτσι ενισχυμένοι τον πνευματικό αγώνα, που θα τους φέρει στη Μ. Εβδομάδα και το Πάσχα, διαβάζει δε κατά την ημέρα αυτή την περικοπή με τα ακόλουθα λόγια που ο Χριστός απηύθυνε προς τους μαθητές του μόλις προανήγγειλε προς αυτούς τον επικείμενο σταυρικό του θάνατο:

«Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει τον σταυρό του κι ας με ακολουθεί. Γιατί όποιος θέλει να σώσει τη ζωή του θα τη χάσει· όποιος όμως χάσει τη ζωή του εξαιτίας μου και εξαιτίας του ευαγγελίου,

αυτός θα τη σώσει. Τι θα ωφεληθεί ο άνθρωπος, αν κερδίσει ολόκληρο τον κόσμο αλλά χάσει τη ζωή του; Τι μπορεί να δώσει ο άνθρωπος αντάλλαγμα για τη ζωή του; Όποιος, ζώντας μέσα σ' αυτή τη γενιά την άπιστη κι αμαρτωλή, ντραπεί για μένα και για τη διδασκαλία μου, θα ντραπεί γι' αυτόν και ο Υιός του Ανθρώπου, όταν έρθει με όλη τη λαμπρότητα του Πατέρα του, μαζί με τους αγίους αγγέλους».

Και τους έλεγε ακόμη: «Σας βεβαιώνω πως υπάρχουν μερικοί ανάμεσα σ' αυτούς που βρίσκονται εδώ, οι οποίοι δεν θα γευτούν τον θάνατο, πριν δούν να έρχεται δυναμικά η βασιλεία του Θεού» (Μαρκ. 8,34 - 9,1).

Τα λόγια αυτά είναι πολύ σημαντικά και βαριά γι' αυτούς που θέλουν να είναι μαθητές του Ιησού. Εφόσον ο Ιησούς έχει να αντιμετωπίσει όχι τη δόξα αλλά τον σταυρό και το πάθος, δεν μπορεί να είναι διαφορετική και η τύχη των μαθητών του, εάν θέλουν βέβαια να είναι στην ουσία, όχι μόνο στο όνομα, μαθητές του, μαθητές βέβαια με την ευρύτερη έννοια του όρου, δηλ. του χριστιανού που ακολουθεί πιστά και συνειδητά τον Κύριο Ιησού Χριστό.

Καταναγκασμός δεν υπάρχει στη διδασκαλία του Χριστού. Μπορεί κανείς ελεύθερα να αποφασίσει τον δρόμο του σταυρού αφού αναλογισθεί πρώτα τις δυσκολίες και αναλάβει αποφασιστικά τις ευθύνες του: «Όποιος θέλει να με ακολουθήσει, ας απαρνηθεί τον εαυτό του, ας σηκώσει τον σταυρό του κι ας με ακολουθεί». Η

απάρνηση του εαυτού μας και η άρση του σταυρού επί των ώμων είναι οι βασικές προϋποθέσεις για να ακολουθήσουμε τον Χριστό. Αρνούμαι τον εαυτόν μου, σημαίνει: εγκαταλείπω τις νόμιμες και δίκαιες απαιτήσεις, τις φυσιολογικές και δικαιολογημένες επιθυμίες που έχει το εγώ μου μέσα στη ζωή, αρνούμαι την ασφάλεια μίας καλοβουλευμένης ζωής, για να αποδυθώ στην κατά τα κριτήρια του κόσμου αβεβαιότητα και ανασφάλεια που συνεπάγεται το να ακολουθώ τον Χριστό στον δρόμο του πάθους. Ο εμπειρικός άνθρωπος, όπως τον γνωρίζουμε όλοι μας, ζητεί την τακτοποίηση και την ασφάλεια, την αποφυγή της σκέψης του θανάτου, την παράταση της ζωής του με κάθε τρόπο.

Με μία παράξενη όμως επιχειρηματολογία για την ανθρώπινη λογική ο Χριστός διδάσκει ότι η ζωή κερδίζεται μόνον όταν χαθεί. Η θυσία της ζωής οδηγεί στην κατ' εξοχή ζωή. Ο Χριστός χρησιμοποιεί στις φράσεις του αυτές τη λέξη «ψυχή» με την διπλή έννοια της ζωής, της βιολογικής ζωής και της αιώνιας ζωής που είναι δώρο του Θεού. Όποιος θέλει την πραγματική ζωή, πρέπει να θυσιάσει την εύκολη ζωή του κόσμου.

Τα λόγια αυτά προϋποθέτουν ή προβλέπουν συνθήκες διωγμού μπροστά στον οποίο είναι δυνατό να φοβηθεί κανείς και να αρνηθεί την πίστη του με αποτέλεσμα να χάσει την πραγματική ζωή. Δεν χάνουν τη βαρύτητά τους όμως τα λόγια αυτά ακόμη κι όταν δεν υπάρχει διωγμός. Είναι βέβαια αυτονόητο ότι, όταν κανείς συμβιβασθεί με τις δυνάμεις της ζωής μέσα στον κόσμο και βουλευτεί μέσα στην ασφάλεια της οργανωμένης κοινωνίας, δεν αντιμετωπίζει θέμα διωγμού ή πάθους ή θυσίας της ζωής του.

Σε ποιες όμως περιπτώσεις μπορεί κανείς σήμερα να μιλά για σταυρό και για μαρτύριο; Μήπως αυτά είναι ηρωικές πραγματικότητες του παρελθόντος της Εκκλησίας; Ο συνεπής Χριστιανισμός δεν είναι μόνο ιστορικό παρελθόν, αλλά μπορεί να είναι και ζωντανό παρόν. Όταν μέσα σ' ένα κόσμο πεσμένων αξιών μπορείς να πιστεύεις στις αξίες της πίστης, όταν μέσα στο συνηθισμένο ψέμα εσύ συντάσσεσαι με το μέρος της αλήθειας, όταν όλοι κάνουν τα πάντα για να ικανοποιήσουν τον εαυτό τους και συ τον αρνείσαι, όταν όλοι συμβιβάζονται για να εξασφαλισθούν κι εσύ δεν προδίδεις τις αρχές σου με κίνδυνο να ζημιωθείς και να χάσεις τη θέση σου, όταν οι άλλοι ορθολογιστικά εξηγούν τα πάντα με ενδοκοσμικό πρίσμα, ενώ τη δική σου καρδιά την ζεσταίνει η ελπίδα της αναστάσεως, τότε είσαι πραγματικός μαθητής του Ιησού, που τον ακολουθείς στο δύσκολο δρόμο της θυσίας.

Όλα αυτά όμως που φαίνονται αδύνατα για τον φυσιολογικό άνθρωπο, γίνονται πραγματικότητες μέσα στην περιοχή της χάρης του Θεού που αναγεννά και μεταβάλλει τον άνθρωπο σε νέο δημιούργημα, σε «καινή κτίση».

Ένα μήνυμα, λοιπόν, εκούσιας αυταπαρνήσεως μας απευθύνει το σημερινό ευαγγελικό ανάγνωσμα, αυταπαρνήσεως όχι για οποιοδήποτε άλλο λόγο αλλά για τον Χριστό και το Ευαγγέλιο. Οι ήρωες της πίστης και οι άγιοι της Εκκλησίας μας

δεν είναι μόνον μορφές του μακρινού παρελθόντος· μπορούν να γίνουν και ζωντανές πραγματικότητες στην εποχή μας.

Η περικοπή τελειώνει με τη βεβαιότητα της δυναμικής παρουσίας της βασιλείας του Θεού. Αυτή είναι που δίνει τη δυνατότητα στον χριστιανό να πραγματοποιήσει όλα τα παραπάνω, και δεν είναι η βασιλεία του Θεού μελλοντικό μόνο όραμα αλλά και τωρινή πραγματικότητα, είναι η δυνατότητα να ζεί κανείς τη μελλοντική πληρότητα της βασιλείας ήδη στο παρόν.